САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема: Виникнення і розвиток ландшафтного дизайну

1. Утилітарне садівництво та городництво як праобраз сучасного ландшафтного дизайну
2. Рослини для Біблійного саду

Література [1, с. 7-18].

1. Утилітарне садівництво та городництво як праобраз сучасного ландшафтного дизайну

Витоки класичних садових стилів йдуть у глиб століть. З IX ст. до н. е. відомий рукотворний сад – вавілонські висячі «сади Семіраміди» (одне з «семи чудес світу»). Незважаючи на те, що до нас дійшов лише їх опис, втім, як і садів Давнього Єгипту, Стародавньої Греції та Стародавнього Риму, вони мали значний вплив на розвиток садово-паркового мистецтва, зразками якого і понині є знамениті палацові парки. Основні принципи класичних стилів в ландшафтній архітектурі, безумовно, трансформувалися не тільки в часі, але і в традиціях різних країн. Наприклад, регулярні сади епохи італійського Відродження, французького класицизму і голландського бароко значно відрізняються один від одного, що обумовлено природними умовами та особливостями національного характеру.

Регулярний стиль передбачає широкі партерні простори, верховенство будинку, побудову головної композиційної осі з розкриттям далекої перспективи, строгу симетрію в плануванні саду, прямі лінії, дзеркальність щодо осьової композиції.

Нам більш знайомий французький регулярний сад, в якому панує розкіш. Йому притаманні прямі широкі алеї, строгі боскети, стрижені дерева і чагарники, килимові квітники, врізані в партерні газони, строгої геометричної форми басейни з фонтанами, каскадами, велика кількість скульптур.

Італійський сад – більш рання варіація регулярного саду. Його особливістю є терасований ландшафт, велика кількість білого каменю, балюстрад, сходів, скульптур в античному стилі, оливкових гаїв і діжкових культур.

На відміну від європейських садів, які зберегли, насамперед, ідеї і настрої правлячої еліти, сади Сходу відображали релігійне і філософське сприйняття світу. Основу ісламського саду складає так званий «чор-багх» («чотири сади»), що символізує райський сад, з якого випливають 4 священні річки і ділять його на 4 частини. План ісламського саду складається з одного або декількох квадратів. Сувора геометричність планування підкреслюється доріжками, формою рослин і вузькими, дрібними канальцями з водою. Ісламські традиції лежать і в основі мавританського стилю. Його характерна риса – відсутність звичного нам газону, який успішно замінює мощення.

Пейзажний стиль прийшов до Європи з Китаю, де завжди абсолютизувалася краса природи. Тут велике значення надавалося тому, щоб будівлі органічно вписувалися в майстерно оброблений природний ландшафт, що включає озера і височини. Головне завдання китайського архітектора було в тому, щоб знайти ту точку, звідки відкривається найкрасивіший пейзаж. Головній композиції підкоряються всі інші.

У Європі, точніше в Англії, перші пейзажні парки з'явилися в XVIII ст., позначивши появу нового ставлення європейця до природи. Для пейзажного стилю характерні звивисті доріжки з низьким щільним трав'яним покровом, або покриті піском, гравійним відсівом, роздробленою тріскою або цегляною крихтою. Квітів в англійському саду мало, і вони висаджуються групами, частіше в міксбордерах. Рослини використовуються з характерною фактурою листя, природною формою крони, враховується поєднання їх форми та кольору, навіть осіннє забарвлення листя. Водойма має природні, близькі до природних, обриси берегів.

Модний нині японський пейзажний сад невеликий за площею, кожна його деталь – будь то місток, ліхтарик або парасолька – несе складний

внутрішній зміст. Для європейця японський сад надмірно театральний, але дуже привабливий. Основний його принцип – відчуття спокою і відпочинку, споглядання природи і мініатюризація. Пейзаж, створений в японському саду, далекий від справжньої природи, але саме її зразки, видозмінені автором, покладені в основу картини саду, розміщеного на невеликій ділянці із застосуванням обмежених коштів.

У літературі мало приділяється уваги такому явищу, як російський пейзажний стиль. Деякі дослідники навіть стверджують, що такого стилю немає. Хоча російський сад XIX століття має яскраво виражені індивідуальні риси. Це і великі простори незайманої, а лише злегка прирученої природи, каскади копаних ставків, плодові гаї, квітники, в яких поєднуються царствені лілії і польові ромашки. Російський сад завжди вдало поєднував два напрями – декоративне і утилітарне. Городи в цих садах не в приклад французьким були красиві не вишуканим оформленням, а багатим урожаєм найрізноманітніших овочів.

2.Рослини для Біблійного саду

Відомі науковці Чернівців шляхом наукових пошуків встановили усі 75 рослин, які згадуються у Святому Письмі.

"Насправді їх більше, але це лише ті, які можуть жити на нашій території. Усі їх ми описали і з теологічної, і з біологічної наукової сторін", - розповіла співавтор книги "Рослини Святого Письма та перспективи створення Біблійного саду" Світлана Руденко.

"Ми розкрили теологічне значення рослин, а також дослідили їх практичне застосування", - додала вона.

За словами Світлани Руденко, біблійні персонажі надавали перевагу ефірно-олійному виду: "Герої з Біблії використовували для виготовлення ефірних олій такі рослини, як мир, босфелію, стиракс, касію, алое та навіть акацію".

"А хліб пекли з тих самих злакових, що і ми з вами зараз - жито, пшениця та овес. Цікавий факт: у Біблії згадується всім нам відома цибуля та часник. Дослідивши рослини, ми зрозуміли, що створити Біблійний сад у нашій широті та з нашим кліматом не буде важко", - додала вона.

Інший співавтор книги, Оксана Івасюк є фактично власницею цієї ідеї: "Хоча я спершу думала над створенням саду, а вже потім виникла необхідність написати книгу. Це дуже символічний доробок науковців, адже ця праця для нас є символом любові, добра та смирення".

Заручились науковці і підтримкою з боку церкви. Протоієрей Микола Щербань допомагав у висвітленні саме теологічного значення кожної рослини.

"Біблія - дуже глибока книга і ми своєю працею вкотре це засвідчили. Адже посудіть самі - сказання з Біблії послужили цілим пластом для роботи філологів та біологів. Це скарб", - розповідає він.

Науковці зізнались, що для двох рослин вони все ж таки не змогли знайти ботанічного тлумачення. Це дерево добра і зла та дерево життя.

"Ми маємо три гіпотези, щодо біологічної ідентифікації цих рослин: яблуня, айва, хурма, але і вони на часі не мають належного доказової бази", - розповідає Світлана Руденко.

Отже, у Чернівецькому біблійному саду ростимуть такі рослини: їстівний каштан, оливка, стирекс, граб, бук, сосна, виноград, акація, камфора, троянда, мирт, лілія, іссоп, м'ята, кориця та інші.

Якщо ж деякі з них через природні умови не вдасться відтворити, то вирощуватимуть так званих родичів - рослини, які належать до того ж роду але, можливо, іншого виду.

Окремі рослини, які потребують теплого клімату, мають намір вирощувати в оранжереї. Рідкісні рослини для Біблійного саду у Чернівцях привезуть із ботанічних садів Ізраїлю та Єгипту.

Над книгою працювали колишній ректор Чернівецького національного університету імені Федьковича професор Степан Костишин, професор кафедри загальної та експериментальної екології Світлана Руденко, кандидат філологічних наук Оксана Івасюк, викладач філософсько-теологічного факультету, протоієрей Микола Щербань.